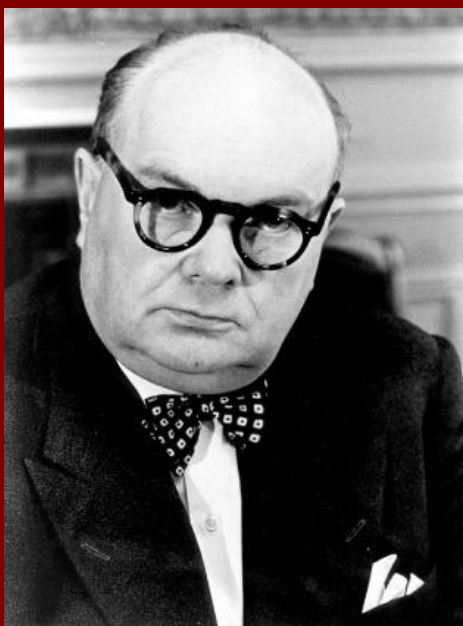

Jean Monnet Chair
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Cele i zasady działania EWG oraz Euratomu. Kryzys instytucjonalny 1965-1966

Geneza TEWG i TEWEA

1. Rezolucja WZ EWWS w sprawie opracowania programu kompleksowej integracji gospodarczej (2 grudnia 1954 r.)
2. Beyen ponownie zgłosił propozycję utworzenia wspólnego rynku (4 kwietnia 1955 r.)
3. NL, B i L przygotowały wspólne memorandum, zaś D odrębny memoriał w tej sprawie
4. Obydwa dokumenty zostały przedłożone konferencji MSZ PC EWWS (1-3 czerwca 1955 r. w Messynie)
5. Konferencja MSZ powołała Komitet Spaaka, który w maju 1956 r. przedłożył jej raport zalecający ustanowienie EWG i EWEA
6. Komisja Międzyrządowa pod kierownictwem Spaaka, obradująca od 26.06.1956 r. do 25 maja 1957 r. opracowała TEWG i TEWEA

Ceremonia podpisania Traktatów Rzymskich

TEWEG: cele integracyjne

1. Zniesienie opłat celnych i ograniczeń ilościowych między PC na eksport i import towarów (1958-1961)
2. Ustanowienie wspólnej zewnętrznej taryfy celnej i zrębów wph wobec PT (1962-1969)
3. Utworzenie wspólnego rynku (1966-1969/1972)
4. Ustanowienie wspólnej polityki rolnej, wspólnej polityki transportowej i polityki konkurencji
5. Koordynacja polityk gospodarczych PC oraz przeciwdziałanie nierównowadze w ich bilansach płatniczych
6. Zbliżanie ustawodawstw krajowych w stopniu koniecznym do funkcjonowania wspólnego rynku

TEWEA: cele integracyjne

1. Zniesienia ceł i ograniczeń ilościowych między PC na eksport i import specjalistycznych produktów (1958-1959)
2. Ustanowienie wspólnej zewnętrznej taryfy celnej oraz uwarunkowań dla koordynacji rozwoju inwestycji i programów badawczych w dziedzinie energii jądrowej (1958-1959)
3. Utworzenie wspólnego rynku atomowego, poprzez zagwarantowanie swobodnego przepływu specjalistycznych materiałów i sprzętu, swobody przepływu kapitału w celu inwestowania w dziedzinie energetyki jądrowej oraz swobody zatrudniania specjalistów (brak terminu realizacji tego etapu)
4. Brak wph

TEWG: system instytucjonalny

1. Komisja EWG
2. Rada Ministrów EWG
3. Zgromadzenie/Europejskie Zgromadzenie Parlamentarne/Parlament Europejski (wspólne dla EWWS, EWG i EWEA – konwencja z 25.03.1957 r.)
4. Trybunał Sprawiedliwości (wspólny dla EWWS, EWG i EWEA – konwencja z 25.03.1957 r.)
5. Komitet Ekonomiczno-Społeczny (wspólny dla EWG i EWEA – konwencja z 25.03.1957 r.)

Komisja EWG

1. Skład: 9 członków wybieranych na zasadzie konsensu przez PC na czteroletnią kadencję na podstawie kompetencji, przy czym maksymalnie 2 z jednego PC
2. Kompetencje:
 - 2.1. Ustawodawcze
 - 2.1.1. Prawo do inicjatywy ustawodawczej
 - 2.1.2. Bezpośrednie uprawnienia ustawodawcze (dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie). Obecnie - rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie (np. art. 108 ust. 4 TFUE [polityka konkurencji], art. 105 ust. 3 TFUE [polityka konkurencji], art. 45 ust. 3 TFUE [swoboda przepływu pracowników])
 - 2.2. Wykonawcze
 - 2.3. Kontrolne
3. Podejmowanie decyzji: zwykła większość głosów z domniemaniem większości absolutnej

Rada Ministrów EWG

1. Skład: po 1 przedstawicielu każdego PC. Prezydencja: 6 miesięcy w porządku alfabetycznym
2. Kompetencje:
 - 2.1. Ustawodawcze (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie)
 - 2.2. Budżetowe (projekt i akt prawny)
 - 2.3. Koordynacyjne (koordynacja współpracy PC-EWG, np. koordynacja polityk gospodarczych)
 - 2.4. Międzynarodowe (zawieranie umów międzynarodowych)
 - 2.5. Nominacyjne (mianowanie członków KES)
3. Podejmowanie decyzji: zwg, kwg (głosy ważone: F,D,I-4; B,NL-2; L-1), jednomyślnie

Ceremonia podpisania Traktatów Rzymskich

© picture-alliance/dpa/fotoim.it

Komisja EWEA

1. Skład: 5 członków wybieranych na zasadzie konsensu przez PC na czteroletnią kadencję na podstawie kompetencji, przy czym każde PC, z wyjątkiem Luksemburga, po 1 członku (od TF 9 członków, jak w Komisji EWG))
2. Kompetencje:
 - 2.1. Ustawodawcze
 - 2.1.1. Prawo do inicjatywy ustawodawczej
 - 2.1.2. Bezpośrednie uprawnienia ustawodawcze (dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie).
 - 2.2. Wykonawcze
 - 2.3. Kontrolne
3. Podejmowanie decyzji: zwykła większość głosów z domniemanem większości **absolutnej**

Rada Ministrów EWEA

1. Skład: po 1 przedstawicielu każdego PC. Prezydencja: 6 miesięcy w porządku alfabetycznym
2. Kompetencje:
 - 2.1. Ustawodawcze (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie)
 - 2.2. Budżetowe (projekt i akt prawny)
 - 2.3. Koordynacyjne (koordynacja współpracy PC-EWG, np. koordynacja polityk gospodarczych)
 - 2.4. Międzynarodowe (zawieranie umów międzynarodowych)
 - 2.5. Nominacyjne (mianowanie członków KES)
3. Podejmowanie decyzji: zwg, kwg (głosy ważone: F,D,I-4; B,NL-2; L-1), jednomyślnie

Zgromadzenie

1. Skład: deputowani delegowani przez PN
2. Kompetencje:
 - 2.1. Kontrolne (m.in. wotum nieufności wobec WW/Komisji EWG/Komisji EWEA 2/3 głosów)
 - 2.2. Opiniodawcze (opinie na temat projektów aktów prawnych zgłaszanych przez WW/Komisję EWG/Komisję EWEA, a uchwalanych przez SRM EWWS/RM EWG/RM EWEA)

Trybunał Sprawiedliwości

1. Skład: 7 sędziów powoływanych przez rządy PC na zasadzie konsensu
2. Kompetencje:
 - 2.1. Kontrola legalności aktów prawnych
 - 2.2. Rozpatrywanie skarg na bezczynność instytucji i zaniechanie działania
 - 2.3. Kontrola postępowania PC (naruszenie prawa wspólnotowego przez PC)
 - 2.4. Rozpatrywanie skarg o odszkodowanie przeciwko instytucjom i funkcjonariuszom WE
 - 2.5. Orzekanie w sprawach prejudycjalnych (wykładnia TEWG, TEWEA i TEWWS, stwierdzenie ważności i wykładnia aktów prawa pochodnego, wykładnia statutów). Orzeczenia wstępne były prawomocnym wyrokiem wiążącym sąd krajowy. Zapewniały one harmonizację prawa krajowego PC oraz jednolitość orzecznictwa sądów krajowych
 - 2.6. Orzekanie w sporach wynikających z art. 180 TEWG (obecnie art. 271 TFUE) (m.in. w sprawach dotyczących zobowiązań PC wynikających ze Statutu EBI)
 - 2.7. Wydawanie opinii prawnych na temat umów międzynarodowych

Komitet Ekonomiczno-Społeczny

1. Skład: przedstawiciele różnych grup życia gospodarczego i społecznego, zwłaszcza producentów, rolników, przewoźników, pracowników, kupców, rzemieślników, wolnych zawodów oraz opinii publicznej
2. Kompetencje: opiniodawcze (obowiązkowe lub fakultatywne zasięgnięcie opinii przez Komisje EWG i EWEA oraz Rady Ministrów EWG i EWEA)

Budżet EWG

1. Źródła dochodów budżetowych:
 - 1.1. Składki PC uzależnione od ich udziału w PKB EWG (F, D, I – po 28%, B, NL - po 7,9%, L – 0,2%)
2. Struktura – jednolita
 - 2.1. Wydatki administracyjne
 - 2.2. Wydatki na polityki wspólnotowe

Budżet EWEA

1. Źródła dochodów budżetowych:
 - 1.1. Budżet badawczo-rozwojowy: składki wg klucza (F,D – po 30%, I – 23% B – 9,9%, NL – 6,9%, L – 0,2%)
 - 1.2. Budżet operacyjny: składki PC uzależnione od ich udziału w PKB EWG (F, D, I – po 28%, B, NL - po 7,9%, L – 0,2%)
2. Struktura: 2 budżety
 - 2.1. Budżet badawczo-inwestycyjny
 - 2.2. Budżet operacyjny (m.in. wydatki administracyjne)

Kryzys instytucjonalny we Wspólnotach Europejskich

1. 14.01.1962 r. RM EWG zaakceptowała plan Sicco Mansholta w sprawie ustanowienia wpr
 - 1.1. W ślad przyjęła ona 12 aktów prawnych określających zasady jej realizacji od 1.07.1962 r. oraz utworzenie wspólnego rynku rolnego do końca 1969 r.
 - 1.2. Sprawą otwartą pozostawały zasady finansowania wpr. D i NL opowiadały się za zastąpieniem składek PC opłatami wyrównawczymi. F była temu przeciwna
 - 1.3. Postanowiono odczekać do 1.01.1966 r., kiedy to głosowanie jednomyślne w sprawach wpr miało zostać zastąpione przez kwg

Kryzys instytucjonalny we Wspólnotach Europejskich

2. 15.12. 1964 r. RM EWG zaleciła Komisji EWG przygotowanie propozycji finansowania wpr do końca 1969 r.
Komisja EWG przedłożyła trzy projekty aktów prawnych
Pierwszy projekt - finansowanie od 1.07.1967 r. wszystkich wydatków wpr;
Drugi projekt - ustanowienie systemu zasobów własnych, opierającego się nie tylko na cłach zewnętrznych, lecz także na opłatach wyrównawczych, o których nie wspominał TEWG;
Trzeci projekt - wprowadzenie zmian w systemie instytucjonalnym WE, w szczególności rozszerzeniu kompetencji PE w dziedzinie budżetu
3. W czerwcu 1965 r. F odrzuciła projekty Komisji EWG, zarzucając jej wielokrotne przekroczenie uprawnień.
Jednocześnie F rozpoczęła bojkotowanie posiedzeń RM EWG

Kompromis luksemburski

1. 29.01.1966 r. podczas posiedzenia RM EWG w Luksemburgu zawarto 2 kompromisowe porozumienia, stanowiące tzw. protokół luksemburski

2.1. Pierwsze odraczało na czas nieokreślony możliwość wprowadzenia w RM głosowania w trybie kwg i zwg z powodu ważnych interesów narodowych jednego lub kilku PC

2.2. Drugie wprowadzało nowe zasady w relacjach pomiędzy RM a Komisją

2.2.1. Komisja przed opracowaniem projektu aktu prawnego, działając za pośrednictwem COREPER, winna przeprowadzić odpowiednie konsultacje z rządami PC

Kompromis luksemburski

2.2.2. Projekty aktów prawnych i wszystkie inne oficjalne dokumenty, które Komisja przekazywała RM i PC, nie mogły być opublikowane tak długo, jak długo RM i PC się nimi zajmują lub są w ich posiadaniu

2.2.3. Listy uwierzytelniające szefów misji dyplomatycznych PT akredytowanych przy WE winny być równocześnie przekazywane przewodniczącym RM i Komisji

- 3.** W maju 1966 r. rozstrzygnięto spór o zasady finansowania wspólnej polityki rolnej: do końca 1969 r. wpr miała być finansowana ze składek PC oraz opłat wyrównawczych. Umożliwiło to ustanowienie przed terminem 1.07.1968 r. unii celnej w EWG

Fuzja instytucjonalna

1. 8.04.1965 r. rządy PC podpisały w Brukseli tzw. traktat fuzyjny
2. TF regulował trzy kwestie:
 - 2.1. Ustanawiał jedną Radę Ministrów i jedną Komisję dla trzech WE
 - 2.2. Scałał administrację trzech WE
 - 2.3. Dokonywał częściowej konsolidacji budżetów trzech WE: budżetu administracyjnego EWWS, budżetu EWG i budżetu operacyjnego EWEA

Fuzja instytucjonalna

3. Zmiany w funkcjonowaniu RM WE:
 - 3.1. Zmiany w TEWWS, TEWG i TEWEA: prezydencja 6 miesięcy według określonego porządku ustalonego w TF
 - 3.2. Zmiany w TEWWS:
 - 3.2.1. Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu przez RM WE aktów wymagających jednomyślności
 - 3.2.2. W art. 78, 78 b i 78 d TEWWS kwg będzie osiągnięta przy pomocy głosów ważonych
4. Zmiany w funkcjonowaniu Komisji WE
 - 4.1. Skład: 9 członków nominowanych jak w Komisji EWG i Komisji EWEA
5. Trzy lata po jego wejściu w życie TF miał być podpisana nowa umowa międzynarodowa scalająca 3 WE. Jednak planowaną unifikację udaremniły późniejsze różnice poglądów między rządami PC na temat formy i metod integracji europejskiej